

KOMISE

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 10. srpna 2006,

kterým se spojení prohlašuje za slučitelné se společným trhem a fungováním Dohody o EHP

(Věc č. COMP/M.4094 – Ineos/BP Dormagen)

(oznámeno pod číslem K(2006) 3592)

(Pouze anglické znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2007/161/ES)

Komise dne 10. srpna 2006 přijala rozhodnutí ohledně spojení podniků podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků⁽¹⁾, a zejména podle čl. 8 odst. 1 uvedeného nařízení. Znění celého rozhodnutí bez důvěrných údajů je v původním jazyce řízení a v pracovních jazycích Komise uvedeno na internetové stránce Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž na adrese: http://ec.europa.eu/comm/competiton/index_en.html

- (1) Komise dne 24. ledna 2006 obdržela oznámení, v němž společnost INEOS Group Limited (dále jen „Ineos“) informovala o svém záměru získat nákupem majetku kontrolu nad podnikem skupiny BP na výrobu ethylenoxidu/ethylen glykolu (dále jen „BP Dormagen“), který ovládá British Petroleum Group (dále jen „BP“).
- (2) Ineos je společnost s ručením omezeným ve Spojeném království s různými dceřinými společnostmi ve 100 % vlastnictví, které působí celosvětově ve výrobě, distribuci, prodeji a uvádění chemických meziproduktů a speciálních chemikálií na trh. Dne 16. prosince 2006 společnost Ineos získala Innovene, bývalý podnik skupiny BP na výrobu olefinů, derivátů a rafinérských produktů (kromě podniku BP Dormagen, jehož získání je předmětem tohoto rozhodnutí), který vyrábí řadu petrochemických výrobků, včetně olefinů a jejich derivátů, a řadu rafinérských produktů⁽²⁾. Tuto transakci Komise schválila dne 9. prosince 2005 (věc č. COMP/M.4005 – Ineos/Innovene, dále jen „hlavní transakce“).
- (3) Podnik BP Dormagen, který se skládá z jediného výrobního závodu nacházejícího se v Kolíně/Dormagenu (Německo), v současnosti ovládá skupina BP a tento podnik působí ve výrobě ethylenoxidu (dále jen „EO“) a ethylen glykolu (dále jen „EG“ nebo „glykoly“).
- (4) Poradní výbor pro spojování podniků vydal na svém 143. zasedání dne 28. července 2006 příznivé stanovisko k návrhu rozhodnutí o schválení, které mu Komise předložila⁽³⁾.
- (5) Úředník pro slyšení dospěl ve zprávě ze dne 26. července 2006 k závěru, že právo stran na slyšení bylo dodrženo⁽³⁾.
- ⁽¹⁾ Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1.
⁽²⁾ Společnost Innovene provozuje v EHP tři podniky: Grangemouth (Spojené království), Lavera (Francie) a Dormagen (Německo). Podniky Grangemouth a Lavera získala společnost Ineos v hlavní transakci.
⁽³⁾ Úř. věst. C 54, 9.3.2007.

I. RELEVANTNÍ TRHY

Souvislosti

- (6) Při šetření hlavní transakce Komise posuzovala trhy s ethylenoxidem (dále jen „EO“) a s řadou jeho derivátů, zejména s alkohol ethoxyláty, glykol étery a ethanolaminy. Komise dospěla k závěru, že na horizontálně nebo vertikálně spojených trzích hlavní transakce nevyvolává vážné obavy, co se týká slučitelnosti se společným trhem.
- (7) Jedinými výrobky, které podnik BP Dormagen vyrábí a prodává, jsou EO a EG. Společnost Ineos vyrábí celou škálu chemických látek, včetně EO a jeho derivátů (včetně EG). Proto se horizontální překrytí, která vzniknou v důsledku navrhované transakce, v jejímž rámci společnost Ineos získá podnik BP Dormagen, týkají pouze EO a EG. Mimoto existují vertikální vztahy ve fázi předcházející výrobě EO (co se týká ethylenu) a v následné fázi (co se týká derivátů EO).

Relevantní trhy výrobku

- (8) EO je bezbarvý plyn, který se vyrábí částečnou oxidací ethylenu. EO má obsah ethylenu 82 % a jedná se o nebezpečný produkt, který je vysoce hořlavý a výbušný. Je rovněž toxický a karcinogenní. EO lze používat nečistěný k výrobě EG nebo jej lze dále čistit.
- (9) EG jsou chemické meziproducty, které se vyrábějí převážně nekatalytickou hydratací EO. Na EG připadá 37,5 % celkové spotřeby EO v EHP a vyrábějí jej pouze integrovaní výrobci EO.
- (10) Jinou možností zpracování EO je jeho další čištění: čistý EO lze pak použít k výrobě různých dalších chemických meziproductů. Většina tohoto čistého EO se používá pro vlastní potřebu integrovaných výrobců EO v navazujících operacích k výrobě derivátů EO, zbytek se prodává třetím stranám, které soutěží s výrobcí EO na různých trzích s deriváty EO.

Ethylenoxid

- (11) Komise prováděla šetření trhu s ethylenoxidem v předchozích případech⁽⁴⁾. V případě EO zjistila samostatný trh výrobku, který je charakterizován nízkou

zastupitelností, zejména při použití jako přímá surovina v chemických reakcích. Šetření v daném případě toto vymezení trhu výrobku potvrdilo.

- (12) Jelikož třetím stranám se prodává pouze čistý EO, posouzení hospodářské soutěže se v tomto případě zaměřilo na trh s čistým EO. V pozdější fázi řízení společnost Ineos uvedla, že čistý EO by bylo možno dále rozdělit na vysoce jakostní EO a méně hodnotný EO v závislosti na míře nečistot (zejména obsahu aldehydů). Šetření trhu však potvrdilo, že není nutné příslušný trh výrobku dále dělit podle míry nečistot čistého EO, jelikož třetím stranám se prodává pouze vysoce jakostní EO.
- (13) Komise rovněž šetřila, zda je nutno rozlišovat dlouhodobé dohody o dodávkách pro odběratele EO, jejichž závody se nacházejí přímo v místě dodavatele EO či v jeho sousedství a jsou spojeny potrubím (dále jen „dodávky v místě“), a dodávky pro ostatní odběratele (dále jen „dodávky mimo závod“), kteří jsou zásobováni jinými způsoby, např. silniční nebo železniční dopravou. Komise zjistila, že mezi těmito dvěma způsoby dodávek existují určité rozdíly v úrovni cen, délce smluv a nakoupeném množství. Komise však o této záležitosti nemusela rozhodnout, jelikož transakce nebude významně bránit účinné hospodářské soutěži, bez ohledu na to, zda se dodávky v místě a dodávky mimo závod považují za jeden trh, nebo za dva samostatné trhy.

Ethylen glykoly

- (14) Společnost Ineos uvedla, že v souladu s předchozím rozhodnutím Komise⁽⁵⁾ EG představují samostatný trh výrobku. V následném rozhodnutí⁽⁶⁾ však Komise uvedla, že by aspekty na straně poptávky mohly vést k tomu, že je nutné rozlišovat jednotlivé typy EG. Těmito typy jsou: monoethylen glykol (dále jen „MEG“), diethylen glykol (dále jen „DEG“) a triethylen glykol (dále jen „TEG“). Na MEG připadá velká většina výroby (přibližně 90 %), přičemž zbývající výroba je rozdělena na DEG (přibližně 9 %) a TEG (přibližně 1 %).
- (15) V tomto případě většina účastníků trhu uvedla, že by se trh s EG měl dále rozdělit na tři trhy, a sice na trh s MEG, DEG a TEG, jelikož tyto výrobky se používají ve velmi rozdílných aplikacích a nejsou zaměnitelné. Z hlediska nabídky se však MEG, DEG, TEG vyrábějí vždy společně a ve velmi podobných poměrech. Otázka

⁽⁴⁾ Věc č. COMP/M.2345 – Deutsche BP/Erdölchemie, 26. dubna 2001 a věc č. COMP/M.4005 – Ineos/Innovene, 9. prosince 2005.

⁽⁵⁾ Věc č. COMP/M.2345 – Deutsche BP/Erdölchemie, 26. dubna 2001.

⁽⁶⁾ Věc č. COMP/M.3467 – Dow Chemicals/PIC/White Sands JV, 28. června 2004.

přesného vymezení trhu zůstala otevřená, jelikož transakce nebude s ohledem na EG významně bránit účinné hospodářské soutěži v případě jakéhokoliv vymezení trhu výrobku.

Relevantní zeměpisné trhy

Ethylenoxid

- (16) V předchozích rozhodnutích⁽⁷⁾ Komise usuzovala, že zeměpisným rozměrem trhu s EO bude pravděpodobně západní Evropa (vymezená jako EHP a Švýcarsko), ačkoliv otázka přesného vymezení trhu zůstala otevřená. V daném případě se příslušné výrobní závody nacházejí v Antverpách (Belgie), v Laveře (Francie) a Dormagenu (Německo). Společnost Ineos uvedla, že trh zahrnuje EHP, jelikož EO z těchto výrobních závodů se dopravuje na velké vzdálenosti (podle údajů společnosti Ineos v některých případech více než 1 000 km, ačkoliv většina dodávek se uskutečňuje na vzdálenost do 600 km). Velká většina odběratelů a přinejmenším polovina konkurentů se domnívá, že zeměpisný trh je regionální. Zdá se, že vzhledem k nákladům na dopravu a nebezpečné povaze produktu se dodávky uskutečňují na vzdálenost 0 km až 800 km, s velkou většinou dodávek v rozmezí mezi 0 km a 600 km.
- (17) Na základě omezení týkajících se dopravní vzdálenosti Komise určila možné regionální trhy s EO takto: i) Spojené království a Irsko, ii) skandinávské země (Norsko, Švédsko a Finsko), iii) pevninská severozápadní Evropa (Nizozemsko, Dánsko, Belgie, Lucembursko, Německo, Rakousko, střední a severní Francie), iv) Středomoří (Itálie, Portugalsko, jižní Francie a Španělsko) a v) střední a východní Evropa. Komise mimoto zjistila, že toto rozdělení zeměpisného trhu potvrzují regionální cenové rozdíly a omezené obchodní toky. Nebylo však nutné učinit závěr ohledně přesného vymezení zeměpisného trhu s EO, jelikož Komise shledala, že transakce nebude významně bránit účinné hospodářské soutěži na jakémkoliv možném zeměpisném trhu (zeměpisný trh zahrnující EHP nebo trh zahrnující pevninskou severozápadní Evropu, což je jediný regionální trh, na němž působí obě strany).

Ethylen glykoly

- (18) Skupina Ineos v souladu s tím, co bylo uvedeno v předchozích rozhodnutích⁽⁸⁾, sdělila, že relevantním

zeměpisným trhem s EG je přinejmenším západní Evropa, případně že se jedná o celosvětový trh. Důvodem je to, že EG nejsou nebezpečnými produkty, proto je lze snadno přepravovat. Ceny jsou srovnatelné v celosvětovém měřítku a dovozy do EHP, zejména ze Středního východu a z Ruska, představují přibližně 13 % celkové spotřeby v EHP.

- (19) Velká většina respondentů při šetření trhu potvrdila, že zeměpisný trh zahrnuje přinejmenším EHP. Pro účely tohoto rozhodnutí však byla otázka přesného vymezení trhu ponechána otevřená, jelikož transakce nebude významně bránit účinné hospodářské soutěži na společném trhu nebo na jeho podstatné části v případě jakéhokoliv vymezení zeměpisného trhu.

II. POSOUZENÍ

Ethylenoxid

- (20) Celková velikost trhu s EO v EHP, včetně výroby pro vlastní potřebu, činí přibližně 3 000 kilotun ročně. Obchodní trh představuje přibližně 18 % celkové výroby (560 kilotun ročně), z toho hodnotově 33 % připadá na odběratele v místě a 67 % na odběratele mimo závod.
- (21) Pokud jde o strukturu trhu, tato transakce se týká spojením dvou ze tří největších dodavatelů EO, což povede ke společnému podílu na trhu ve výši 45 % v případě jakéhokoliv přiměřeného vymezení relevantního trhu výrobku a zeměpisného trhu s EO. Nejbližší konkurent tohoto sloučeného subjektu, společnost Shell, představuje 15–25 % celkového obchodního trhu pro dodávky v místě i mimo závod. Všichni ostatní konkurenti mají v případě prodeje v místě i mimo závod podíly na trhu nižší než 10 % (mnoho z nich méně než 5 %).
- (22) Avšak vzhledem k tomu, že obchodní trh představuje dosti malý podíl celkové výroby, mohou mít i poměrně malé změny celkové výroby významný dopad na obchodní trh. Komise se ve svém hodnocení proto zaměřila na význam použití EO pro vlastní potřebu integrovaných výrobců a jeho dopad na prodej třetím stranám. Komise ověřila podmínky související s dodávkami EO, a zejména ty činitele, které mohou omezovat chování sloučeného subjektu na obchodním trhu s EO.

⁽⁷⁾ Věc č. COMP/M.2345 – Deutsche BP/Erdölchemie, 26. dubna 2001 a věc č. COMP/M.4005 – Ineos/Innovene, 9. prosince 2005.

⁽⁸⁾ Věc č. COMP/M.2345 – Deutsche BP/Erdölchemie, 26. dubna 2001, věc č. COMP/M.3467 – Dow Chemicals/PIC/White Sands JV, 28. června 2004.

- (23) Za tímto účelem Komise určila hlavní činitele, na nichž závisí dostupnost EO na obchodním trhu: – kapacita výroby EO; – kapacita čištění; – následné užití EO, zejména rozdělení na EG a jiné užití; – pobídky k vnitropodnikovému použití nadbytečného EO nebo k jeho prodeji na obchodním trhu.
- (24) Komise za prvé posuzovala, zda konkurenti stran v současnosti mají dostatečnou volnou kapacitu pro zásobování obchodního trhu s EO. V této souvislosti je rozhodující kapacita čištění, jelikož na obchodním trhu se prodává pouze čistý EO. Šetření prokázalo, že ačkoliv výrobní závody stran představují významnou část volné kapacity čištění, mohla by volná kapacita konkurentů omezit protisoutěžní chování stran, jelikož v porovnání s poměrně malým obchodním trhem představuje významné objemy.
- (25) Důležitá část hodnocení Komise se v daném případě zaměřila rovněž na vztah mezi výrobou čistého EO a EG. Snížení výroby EG může integrovaným výrobcům (těm, kteří vyrábějí EO i EG) umožnit zvýšit výrobu čistého EO. Tento vztah je založen na skutečnosti, že u obou produktů se používá stejná surovina (surový EO), proto by snížení výroby EG uvolnilo surový EO, který by se mohl použít k výrobě dodatečného množství čistého EO s výhradou omezení, pokud jde o kapacitu čištění.
- (26) Společnost Ineos uvedla, že se MEG používá jako univerzální produkt, který výrobcům EO umožňuje podle podmínek na trhu přecházet mezi dodávkami EO a ostatních derivátů EO. K prokázání této skutečnosti společnost Ineos předložila dvě ekonometrické studie, které dokládají, že v minulosti konkurenti stran byli schopni v reakci na výpadky ve výrobních závodech společnosti Ineos a podniku BP Dormagen zvýšit svou výrobu čistého EO na úkor výroby glykolů. Bylo zjištěno, že snížení prodeje EO dotčenými závody bylo (do jisté míry) vyrovnáno vyšším prodejem EO ze strany konkurentů.
- (27) Komise dospěla k závěru, že ačkoliv tyto studie mají určitá omezení, prokázaly možnost těchto konkurentů čelit protisoutěžnímu chování sloučeného subjektu.
- (28) Komise poté odhadla velikost tohoto potenciálu přechodu od glykolů k čistému EO s přihlédnutím ke všem kapacitním omezením. Komise zjistila, že v případě největšího předvídatelného snížení výroby glykolů by možný přechod od glykolů k čistému EO mohl v případě jednostranného zvýšení cen sloučeným subjektem vést na obchodní trh množství EO, jež je v porovnání se stávající celkovou velikostí tohoto trhu významné.
- (29) Komise vzala v úvahu rovněž dopad zprovoznění nových kapacit výroby glykolů na Středním východě a v Asii na situaci na trhu v Evropě. Zjistila, že tyto nové kapacity na výrobu EO by pravděpodobně vedly ke zvýšení vývozu EG do EHP a že v důsledku toho by bylo možno očekávat snížení výroby EG v EHP. To by mohlo v EHP zvýšit dostupnost EO pro prodej třetím stranám a vnitropodnikovou výrobu ostatních derivátů EO.
- (30) V souladu s tím Komise považovala za vhodné posoudit dopad transakce výhledově, tj. s ohledem na prognózy a budoucí vývoj, který lze přiměřeně očekávat.
- (31) Šetření Komise prokázalo, že podle očekávání celková volná kapacita pro výrobu EO v EHP v příštích letech poroste a míra využití kapacity se sníží. Ačkoliv se volná kapacita čištění podle očekávání v blízké době sníží, obchodní trh je poměrně malý a v blízké budoucnosti se neočekává jeho významný růst, takže zbývající volná kapacita čištění může i nadále působit jako překážka pro jednostranné zvýšení cen sloučeným subjektem.
- (32) K posouzení dopadu předpokládaného zvýšení dovozu glykolů ze Středního východu na evropský obchodní trh s EO byly vzaty v úvahu rovněž budoucí hospodářské pobídky výrobců EO k zásobování obchodního trhu. Ke kompenzaci očekávaného snížení spotřeby EO pro výrobu glykolů a k zachování míry využití kapacity výroby EO na nejvyšší možné úrovni budou muset výrobci EO najít pro své dodávky EO jiná odbytíště. Jelikož všechny ostatní deriváty EO (kromě glykolů) a obchodní trh vyžadují čistý EO, výrobci EO v Evropě by měli pobídky ke zvýšení svých stávajících kapacit čištění.

- (33) Komise zjistila, že rozšíření úseku čištění ve výrobě EO je méně nákladné a často nemusí být spojeno s jinými investicemi ve výrobním závodě. Za předpokladu, že konkurenti budou schopni zvýšit svou stávající kapacitu čištění, aby absorbovali očekávaný pokles výroby glykolů, rozsah tohoto zvýšení závisí na použití EO pro vlastní potřebu výrobců EO k výrobě derivátů EO, na jejich schopnosti zvýšit kapacitu výroby derivátů EO a jejich pobídkách k používání EO pro vlastní potřebu nebo k jeho prodeji na obchodním trhu.
- (34) Z šetření Komise vyplynulo, že v blízké době bude kapacita výroby derivátů EO u integrovaných výrobců částečně omezena kvůli rostoucí poptávce po derivátech EO. Nárůst kapacity výroby derivátů EO je nákladnější a časově náročnější než rozšíření kapacity čištění EO. Všechny čistý EO uvolněný v důsledku snížení výroby glykolů v EHP proto nebude absorbován vyšší výrobou derivátů EO u integrovaných výrobců, a bude tudíž dostupný pro obchodní trh.
- (35) Proto lze vyloučit, že by na obchodním trhu s EO bylo významně bráněno účinné hospodářské soutěži. Odběratelé EO budou mít jiné možnosti zajištění dodávek, které budou dostatečné, aby omezily chování sloučeného subjektu.

Glykoly

- (36) Celosvětová výroba a spotřeba EG se odhaduje na zhruba 17 000 kilotun ročně, z toho výroba v EHP činí přibližně 1 700 kilotun ročně pro poptávku ve výši okolo 1 950 kilotun ročně. Celosvětová poptávka byla v posledních letech poměrně stálá, zejména kvůli poptávce Číny

a Dálného východu po MEG, který se používá k výrobě polyesterových textilií. To stimulovalo investice do významné nové kapacity výroby EG v Asii a na Středním východě, jejíž uvedení do provozu je naplánováno v několika příštích letech.

- (37) Z šetření Komise vyplynulo, že podíl sloučeného subjektu na celosvětovém obchodním trhu v případě jakéhokoliv vymezení relevantního trhu výrobku nepřekročil 5 %. Podíl sloučeného subjektu na obchodním trhu zahrnujícím EHP v případě jakéhokoliv vymezení relevantního trhu výrobku nepřekročil 20 %. Sloučený subjekt bude čelit konkurenci ze strany různých silných konkurentů, např. BASF, MEGlobal, Sabic, Shell, Clariant, jakož i dovozu.
- (38) S ohledem na omezený podíl sloučeného subjektu na trhu, přítomnost významných konkurentů se srovnatelnými či většími podíly na trhu a předpokládaný pokles výroby glykolů v Evropě (v důsledku vyššího dovozu) Komise dospěla k závěru, že navrhovaná transakce nevyvolává obavy z narušení hospodářské soutěže na trhu s EG.

III. ZÁVĚR

- (39) Z výše uvedených důvodů Komise dospěla k závěru, že navrhované spojení nebude významně bránit účinné hospodářské soutěži na společném trhu nebo na jeho podstatné části, zejména v důsledku vytvoření nebo posílení dominantního postavení. Spojení by proto mělo být prohlášeno za slučitelné se společným trhem v souladu s čl. 8 odst. 1 nařízení o spojování a článkem 57 Dohody o EHP.